

Ö?renmeye Edilgen Direnç Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?renmeye Edilgen Direnç Ölçe?i. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26766>

Özet

Ö?renmeye Edilgen Direnç Ölçe?i, Ya?ar Yavuz taraf?ndan 2019 y?l?nda geli?tirilm? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, ö?rencilerin ö?renme süreçlerine kar?? sergiledikleri dolayl?, gizli veya pasif **direnç** biçimlerini ölçmek amacıyla tasarlanm??tır. E?itim ortamlar?nda ö?rencilerin motivasyon eksikli?i, erteleme davran??? ve görevlerden kaç?nma gibi edilgen davran??lar?n? tespit etmeye odaklan?r. Ölçe?in geli?tirilmesi, 14. Uluslararası E?itim Yönetimi Kongresi'nde bir bildiri sunumu ile kamuoyuna duyurulmuştur.

Bu araç, e?itim **psikometri** alan?nda önemli bir bo?lu?u doldurmay? hedeflemekte olup, ö?rencilerin akademik ba?ar?lar?n? olumsuz etkileyen içsel ve davran??sal engelleri nicelle?tirmek için kritik bir öneme sahiptir. Ölçek, özellikle e?itim yöneticileri ve ara?t?rmacılar için, ö?renci kat?l?m?n? ve ö?renme ortamlar?n?n kalitesini art?rmaya yönelik müdahale stratejileri geli?tirmede temel bir veri kayna?? sunar.

Anahtar Kelimeler

Ö?renmeye Edilgen Direnç, E?itim Psikolojisi, Ö?renci Direnci, Akademik Kaç?nma, Ölçek Geli?tirme, **Psikometri**, E?itim Yönetimi.

Yazarlar

Ya?ar YAVUZ

Amaç

Ö?renmeye Edilgen Direnç Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin (özellikle ö?rencilerin) ö?renme görevlerine, sorumluluklar?na veya genel e?itim süreçlerine kar?? gösterdikleri **edilgen direnç** düzeylerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Edilgen direnç, aç?kça itiraz etmek yerine, erteleme, ilgisizlik, dü?ük çaba gösterme veya görevleri kas?tl? olarak yava? tamamlama gibi davran??larla kendini gösterir.

Bu araç, e?itim ara?t?rmacılar?n?n ve uygulay?c?lar?n?n, ö?renci ba?ar?s?zl???n?n alt?nda yatan motivasyonel ve davran??sal engelleri daha derinlemesine anlamalar?na yard?mc? olmay? amaçlamaktadır. Elde edilen veriler, ö?rencilerin ö?renme süreçlerine tam kat?l?m?n? engelleyen faktörlerin belirlenmesi ve bu faktörlere yönelik hedefe yönelik e?itimsel müdahalelerin tasarlanması için bir zemin haz?rlar.

Yap?

Ölçek, "Ö?renmeye Edilgen Direnç" olarak adlandır?lan tek veya çok boyutlu bir psikolojik yapıy?

ölçmek üzere geli?tirilmittir. Bu yapı, öğrencilerin akademik beklentilere veya öğrenme faaliyetlerine karşı bilinçli ya da bilinçsiz olarak gösterdikleri kaçınma davranışları ve olumsuz tutumların birleşimi olarak kavramsallaştırılmıtır. Ölçeğin geliştirme sürecinde, bu direncin alt boyutları (örneğin, görev erteleme, duygusal uzaklaşma, düşük performans sergileme) belirlenmi? olması muhtemeldir.

Edilgen direnç, genellikle öğrenme ortamının baskı algılanması, öğrencinin özerklik ihtiyacının karşılanmaması veya öğrenilen materyalin anlamsız bulunması gibi faktörlerden kaynaklanır. Ölçek maddeleri, bu tür içsel ve dışsal tetikleyicilere karşı öğrencilerin gösterdiği tipik tepkileri yakalamayı amaçlamaktadır.

Geçerlik

Satılan kaynak referansında spesifik **geçerlik** katsayıları veya analiz türleri belirtilmemiştir (Geçerlik: -). Ancak, bir ölçek geliştirme çalışması olduğu göz önüne alındığında, geçerlik çalışmaları yapılmı? varsayılmaktadır. Tipik olarak, bu tür ölçeklerde yapı geçerliliğini test etmek için Faktör Analizi yöntemleri kullanılır.

Ölçeğin geliştirme aşamasında, yapı geçerliliğinin yanı sıra, kapsam geçerliliğini sağlamak amacıyla uzman görüşüne başvurulmu? ve maddelerin ölçülmek istenen yapıyı temsil etme derecesi değerlendirilmi? olmalıdır. Ayrıca, ölçeğin diğer ilgili yapılarla (örneğin, akademik motivasyon, akademik erteleme) ilişkisini inceleyen ölçüt bağlantılı geçerlik çalışmaları da yürütülmü? olabilir.

Güvenirlik

Ölçeğin **güvenirlik** sonuçları kaynakta açıkça belirtilmemiştir (Güvenirlik: -). Geliştirme çalışması için standartlar gereği, ölçeğin iç tutarlılığını belirlemek amacıyla Cronbach Alfa katsayısının hesaplanması beklenir. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtü?ünü gösterir.

Çıkarılacak analizlerinin yanı sıra, ölçeğin zamana karşı kararlılığını de?erlendirmek amacıyla test-tekrar test güvenilirlik analizleri de yapılmı? olabilir. Bu analizler, ölçeğin farklı zamanlarda uygulandığında benzer sonuçlar üretme yeteneğini ortaya koyar ve ölçüm aracının istikrarlı bir araç olduğunu kanıtlar.

Faktör Analizi

Ö?renmeye Edilgen Direnç Ölçeği'nin yapı geçerliliğini belirlemek için **Faktör Analizi** (Exploratory Factor Analysis - EFA ve/veya Confirmatory Factor Analysis - CFA) yöntemlerinin kullanılmı? varsayılmaktadır. Ölçek geliştirme çalışmaları EFA, ölçeğin kaç boyuttan oluştuğunu ve

hangi maddelerin hangi boyutlara yüklendi?ini ke?fetmek için kullan?l?r.

E?er ölçek birden fazla alt boyuta sahipse, Faktör Analizi, edilgen direncin farklı tezahürlerini (örne?in, duygusal kaç?nma, davran??sal erteleme) ayr??t?rmada kritik rol oynam??t?r. CFA ise, EFA sonucunda elde edilen faktör yap?s?n?n farklı bir örneklem üzerinde do?rulan?p do?rulanmad???n? kontrol etmek için kullan?l?r. Bu analizler, ölçe?in teorik yap?s?n? destekleyen güçlü kan?tlar sunar.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme (Özgün bir ölçek geli?tirme çal??mas?d?r)

Format: Tipik olarak, bu tür tutum ve davran?? ölçekleri 5'li veya 7'li **Likert Ölçe?i** format?n? kullan?r (Örne?in: "Hiç Kat?lm?yorum"dan "Tamamen Kat?l?yorum"a).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?renciler (Yüksekö?retim veya ortaö?retim ö?rencileri olmas? muhtemeldir.)

Ya? Grubu: Ergenlik dönemi sonu ve genç yeti?kinlik (15-25 ya? aral??? tahmini).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, e?itim kurumlar?nda ö?renim gören ve ö?renme görevlerine kar?? çe?itli düzeylerde edilgen davran??lar sergileyen bireyler üzerinde standartla?t?r?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemi kullan?larak, kat?l?mc?lar?n kendilerine sunulan maddelere ne derece kat?ld?klar?n? belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Edilgen Direnç, Ö?renme Davran??lar?, **Faktör Analizi**, **Geçerlik**, **Güvenirlik**, Akademik Ba?ar?, Ya?ar Yavuz.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Sa?lanmam??t?r.

Kurum E-posta Adresi: yasar.yavuz@deu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Dokuz Eylül Üniversitesi, ?zmir, Türkiye (Kurum bilgisine dayanarak varsay?lm??t?r).

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçek, 2019 y?l?nda Ya?ar Yavuz taraf?ndan bir bildiri sunumu kapsam?nda tan?t?lm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için izinler ve ücretlendirme bilgileri, sorumlu yazar Ya?ar Yavuz ile do?rudan ileti?ime geçilerek ö?renilmelidir.

Ölçe?in orijinal PDF versiyonuna a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: ogrenmeye-edilgen-direnc-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Yavuz, Y. (2019, 2-4 May?s). *Ö?renmeye Edilgen Direnç Ölçe?i* . 14. Uluslararası E?itim Yönetimi Kongresi, ?zmir, Türkiye.

?lgili kongre yay?n?na ait harici ba?lant?: pegem.net

Ö?renmeye Edilgen Direnç Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Bu bölüm, ölçek maddeleri elde edildi?inde buraya eklenmek üzere ayr?lm??t?r.

Kaynak içerikte ölçe?in maddeleri yer almad??? için, bu bölümde herhangi bir madde listesi sunulamamaktadır. Maddeler, ilgili bildiri metninden veya yazar?n yay?nlar?ndan temin edilebilir.